

EL LLENGUATGE

El cistell d'anar a comprar

Al costat dels innombrables casos o exemples que hom podria adduir d'un nom determinat per un altre nom, amb el determinatiu introduït per la preposició *de*, denotant o expressant la funció o destinació de la cosa determinada, com *ulleres de sol*, *botes de pluja*, *moli d'oli*, *tauleta de nit*, *paper de còpia*, *sala de ball*, *cove de la roba bruta*, etc., en trobem també d'altres en què el determinatiu, introduït per la mateixa preposició, i denotant també la funció o destinació, és un infinitiu: *màquina d'escriure*, *màquina de cosir*, *tisores de podar*, *paper d'emballar*, *camisa de dormir*, *canya de pescar*, etc. (La substitució que algú fa, en aquests grups, de la preposició *de* per la preposició composta *per a*, és, si no sempre, generalment innecessària i impròpia.) A causa, sens dubte, de la pressió del castellà, especialment a través de constants comentaris periodístics i radiofònics, avui són molts els qui diuen *el cistell de la compra*, traducció literal evident de «la cesta de la compra». No hi ha dubte, però, que en aquest cas la denomina-

ció genuïna s'ha format, en català, amb un grup verbal (és a dir, amb un infinitiu com a element principal) com a determinatiu de *cistell*. El Diccionari Fabra (a l'article *cistell*) indica *el cistell d'anar a plaça*. Més usual, ens sembla encara, segons la nostra experiència personal de la llengua viva, *el cistell d'anar a comprar*, expressió de la qual trobem un exemple precís en un text d'Emili Vilanova: *...descansant lo cistell d'anar a comprar sobre la barana* («La viuda», dins *Lo primer amor i altres narracions*, pàg. 35). I, de fet, els determinatius d'aquest tipus, *anar a* més un altre infinitiu i, sovint, el complement directe d'aquest infinitiu, ens semblen molt propis de la nostra llengua. Al Diccionari Alcover-Moll trobem *cistell d'anar a oferir*. D'un cistell destinat especialment a anar a buscar bolets, la nostra pagesia en diria *el cistell d'anar a buscar bolets*. I denominacions com *la canya d'anar a pescar* i *la roba d'anar a treballar* ens són ben familiars.

Avui és força usual que hom vagi a comprar, no amb un cistell, sinó amb una bossa o bé amb un carret (que és, de fet, una bossa amb rodes). Les denominacions d'aquests objectes haurien d'ésser, doncs, *la bossa d'anar a comprar* i *el carret d'anar a comprar*.

Albert Jané